

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

**LEAVING CERTIFICATE
HUNGARIAN**

HIGHER LEVEL

2009

**MARKING
SCHEME**

MAGYAR NYELVŰ MEGOLDÓKULCS

I. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Válaszolj a következő kérdésekre!

- 1. a,** Magyarázd meg, mit jelent a „nimbusz” szó! **(1 pont)**
Az 1. bekezdésben található szó saját szavaiddal kifejezve: a „nimbusz” szó hírnevet jelent.
- b,** Magyarázd meg, mit jelent a „mérvadó” szó! **(1 pont)**
A 2. bekezdésben található szó saját szavaiddal kifejezve: a „mérvadó” szó azt jelenti, hogy mértékadó, irányadó, hiteles.
- c,** Magyarázd meg, mit jelent a „szájról szájra terjed” kifejezés! **(1 pont)**
A 3. bekezdésben található kifejezés saját szavaiddal kifejezve: a „szájról szájra terjed” kifejezés azt jelenti, hogy valaminek híre kel, ismertté válik.
- d,** Magyarázd meg, mit jelent a „jöttment” szó! **(1 pont)**
A 3. bekezdésben található szó saját szavaiddal kifejezve: a „jöttment” szó jelentéktelen, egyáltalán nem fontos embert jelent.
- e,** Magyarázd meg, mit jelent a „fittyet hány” kifejezés! **(1 pont)**
A 4. bekezdésben található kifejezés saját szavaiddal kifejezve: a „fittyet hány” kifejezés azt jelenti, hogy nem foglalkozik vele.
- 2.** Mikor és hol jelentek meg először a Mátyás királyról szóló történetek? **(5 pont)**
Válasz a 2. bekezdésben: A Mátyás királyról szóló történetek először az 1558-as Világkrónikában jelentek meg.
- 3.** Hogyan születtek a Mátyás királyról szóló legendák? **(5 pont)**
Válasz a 3. bekezdésben: A Mátyás királyról szóló legendák megszületésére többféle magyarázat van: a) Mátyás 47 évesen váratlanul bekövetkezett halála után az országban kialakult káosz hatására; b) maga Mátyás is sokat tett saját legendáriumának megszületéséért, mindenekelőtt történetírói udvari szolgálatba fogadásával.
- 4.** Milyen motívumok kaptak szerepet Mátyás király legendáiban? **(5 pont)**
Válasz a 4. bekezdésben: Mátyás király legendáiban a) a vándormotívumok (az országát álrühában járó, jutalmazó és büntető király szerepe), valamint b) hozott elemek (pl. a korona magától a fejére száll stb.) kaptak szerepet.
- 5.** Miért lehetett megfelelő utódja Mátyás király Nagy Lajosnak? **(5 pont)**
Válasz az 5. bekezdésben: Mátyás halála után – akárcsak Nagy Lajos halála után – megingott a törvényes rend, és sokan visszasírták uralkodásának boldog békeidejét. Valamint Mátyás történeti szerepe is jelentős: viszonylag erős királyi hatalmat épített ki, és meg tudta akadályozni az ország darabokra hullását. Valamint halhatatlanságának kulcsa még Mátyás, az ember, azaz közvetlensége és tetteiben is megélt humanizmusa.

6. Miért fordulhatott elő, hogy az írók által írt Mátyás király történetek egyes elemei sokszor népmeseként köszöntek vissza? **(5 pont)**

Saját szavakkal kifejtett vélemény. Lehetséges válasz:

Mátyás népszerűségét legendákkal, anekdotákkal alapozta meg, amelyek aztán krónikák, kalendáriumok, újságok kedvelt témáivá váltak. Ezekben a történetekben a király a jóságos, bölcs uralkodó képében tűnik fel. Ezt az ideált erősítette tovább Mátyásról a reformkorban keletkezett számos irodalmi mű is. Ezek az erkölcsi tanulsággal rendelkező művek idővel szájról szájra terjedtek, s feledésbe merültek a történetek alkotói, azonban a legendák továbbra is velünk élnek, s már kisgyermekkorban találkozhatunk velük a mesekönyvekben.

A II. és III. részben elérhető pontok az alábbi szempontok szerint oszlanak meg:

1. **Megértés** – A válaszadó megérti a kérdéseket és tudja, miként válaszoljon rájuk. – **30%**
2. **A válasz koherenciája** – A válaszadó releváns és megfelelő ismeretanyagot használ jól strukturálva és világosan kifejtve. – **30%**
3. **Nyelvi képesség** – A válaszadó nyelvhasználatában megfelelően kompetens ahhoz, hogy tisztán és összefüggően kifejtse nézeteit. – **30%**
4. **Nyelvhelyesség** – Nyelvi és helyesírási szabályok. – **10%**

II. RÉSZ

(30 pont / 100 pont)

Kommentár

Fejtsd ki véleményedet körülbelül 100 szóban az alábbi témáról!

„[H]iszen az ország polgárai közül legtöbben (34%) ma is órá bízna az országot.”

Körülbelül 100 szóban tisztán, érthetően kifejtett saját vélemény.

Lehetséges irányok:

– *Az igazságos uralkodó legendája: erkölcsi tanulsággal rendelkező legendák, anekdoták hőse, amelyben Mátyás király az igazságosztó szerepében tűnik fel*

– *Megalapozott népszerűség: pr-tevékenysége hatására számos legenda, anekdota maradt fenn róla, amelyek aztán a romantikus irodalmi művekben, népmesékben évszázadokkal később is tovább éltetik az igazságos király alakját (Meghalt Mátyás király, oda az igazság!)*

– *Nosztalgizálás: az emberek úgy gondolják, hogy Mátyás ma is kiváló vezető lenne, mert uralkodásáról mint Magyarország utolsó aranykoráról kialakult kép él bennük tovább, és nem akadt senki, aki 550 év alatt felválthatta volna őt*

– *Történeti szerepe: erős királyi hatalom és a törvényes rend, amelynek segítségével annak ellenére tudta egyben tartani az országot, hogy erős külső nyomás nehezedett rá a török fenyegetés miatt*

– *Mátyás, az ember: közvetlen, igazi humanista*

III. RÉSZ

(40 pont / 100 pont)

Esszé

Tisztán, érthetően és világosan megírt esszé.

1. lehetőség

Milyen karakterjegyekkel kell rendelkeznie ma a jó vezetőnek?

Egyéni válasz körülbelül 300 szóban.

vagy

2. lehetőség

A nehéz idők a legjobbat hozzák ki belőlünk?

Egyéni válasz körülbelül 300 szóban.